

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่าง

ในการศึกษาครั้งนี้ กลุ่มตัวอย่างเป็นแม่ซึ่งมีลูกอายุระหว่าง 2 ปี 3 เดือน ถึง 3 ปี 5 เดือน จำนวน 200 คน ซึ่งเลือกมาจากตำบลตามภาคต่าง ๆ ในประเทศไทย ได้แก่

ภาคกลาง : แม่ 14 คน ที่มีลูกชาย และแม่ 14 คน ที่มีลูกสาวอายุ 2 ปี 3 เดือน ถึง 3 ปี 5 เดือน จากตำบลปากน้ำ อำเภอเมือง จังหวัดระยอง

แม่ 14 คน ที่มีลูกชาย และแม่ 14 คน ที่มีลูกสาวอายุ 2 ปี 3 เดือน ถึง 3 ปี 5 เดือน จากตำบลบางตลาด ตำบลท่าทองกลาง ตำบลบางตลาด อำเภอบางตลาด จังหวัดฉะเชิงเทรา

แม่ 14 คน ที่มีลูกชาย และแม่ 14 คน ที่มีลูกสาวอายุ 2 ปี 3 เดือน ถึง 3 ปี 5 เดือน จากตำบลคลองข่อย ตำบลบ้านเลื่อม ตำบลท่าชุมพล อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี

ภาคเหนือ : แม่ 14 คน ที่มีลูกชาย และแม่ 14 คน ที่มีลูกสาวอายุ 2 ปี 3 เดือน ถึง 3 ปี 5 เดือน จากตำบลริม ตำบลผาตอ อำเภอท่าวังผา จังหวัดน่าน

แม่ 15 คน ที่มีลูกชาย และแม่ 15 คน ที่มีลูกสาวอายุ 2 ปี 3 เดือน ถึง 3 ปี 5 เดือน จากตำบลหนองพยอม ตำบลคงตะขบ อำเภอตะพานหิน จังหวัดพิจิตร

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ : แม่ 14 คน ที่มีลูกชาย และแม่ 14 คน ที่มีลูกสาวอายุ 2 ปี 3 เดือน ถึง 3 ปี 5 เดือน จากตำบลแวง อำเภอโพหนอง จังหวัดร้อยเอ็ด

แม่ 15 คน ที่มีลูกชาย และแม่ 15 คน ที่มีลูกสาว
อายุ 2 ปี 3 เดือน ถึง 3 ปี 5 เดือน จากตำบลเมืองหงส์ อำเภोजตุรพิศกรพืชมาน
จังหวัดร้อยเอ็ด

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามพฤติกรรมทางสังคม ซึ่งผู้วิจัยได้
แนวการสร้างแบบสอบถามจากแบบสอบถามที่รองศาสตราจารย์ ดร.ประสาร นาคากุล
ณ อยุธยา และคณะ ได้นำไปใช้ในโครงการการวิจัยชื่อ " Cross-Cultural Study
of Personality Development of Children : Ego Formation and Mother -
Child Interaction" โดยแบบสอบถามที่สร้างมุงจะศึกษา
พฤติกรรมทางสังคมของเด็กเล็กในช่วงอายุ 2 ปี 3 เดือน ถึง 3 ปี 5 เดือนโดยเฉพาะ

แบบสอบถามนี้มุงจะวัดพฤติกรรมทางสังคมของเด็กเล็ก 12 ด้านคือ

1. พฤติกรรมการต่อต้าน	มีคำถาม	2 ข้อ
2. พฤติกรรมการติดบุคคล	"	3 ข้อ
3. พฤติกรรมการเลียนแบบ	"	3 ข้อ
4. พฤติกรรมการก้าวร้าว	"	3 ข้อ
5. พฤติกรรมการทะเลาะวิวาท	"	3 ข้อ
6. พฤติกรรมการเป็นที่ยอมรับของสังคม	"	3 ข้อ
7. พฤติกรรมการร่วมมือ	"	3 ข้อ
8. พฤติกรรมการเป็นผู้มีอำนาจเหนือ	"	3 ข้อ
9. พฤติกรรมการยอมตาม	"	3 ข้อ
10. พฤติกรรมการมีใจคอกว้างขวาง	"	3 ข้อ
11. พฤติกรรมการแข่งขันชิงดี	"	3 ข้อ
12. พฤติกรรมการเห็นอกเห็นใจ	"	3 ข้อ

คำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมทางสังคมแต่ละค่านมุงจะถามข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการรับรู้ของแม่ออกการแสดงพฤติกรรมทางสังคมของเด็กช่วงอายุ 2 ปี 3 เดือน ถึง 3 ปี 5 เดือน เวลาที่ใช้ในการตอบแบบสอบถาม 10 ถึง 15 นาที

การดำเนินการวิจัย

การวิจัยขั้นเตรียมการ

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามพฤติกรรมทางสังคมไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างซึ่งมีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างจริง โดยทำการสัมภาษณ์แม่ของเด็กจำนวน 10 คน ที่อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม เพื่อศึกษาข้อบกพร่องของแบบสอบถาม และได้นำสิ่งบกพร่องมาแก้ไขปรับปรุง

การรวบรวมข้อมูล

- นำหนังสือจากแผนกวิชาจิตวิทยาไปติดต่อขอความร่วมมือจากนายอำเภอประจำท้องถิ่นเพื่อขอความสะดวกในการติดต่อกับ กำนัน ผู้ใหญ่บ้านในเขตชนบทที่ผู้วิจัยต้องการสำรวจหากกลุ่มตัวอย่างเพื่อการวิจัยในครั้งนี้
- กำนัน และผู้ใหญ่บ้านทำการสำรวจหากกลุ่มตัวอย่างที่มีคุณสมบัติตามที่ผู้วิจัยกำหนด และชักชวนให้กลุ่มตัวอย่างมารับการสัมภาษณ์จากผู้วิจัยที่บ้านผู้ใหญ่บ้าน โดยช่วยชี้แจงวัตถุประสงค์ของการมาสัมภาษณ์ในครั้งนี้ด้วย
- ผู้วิจัยสัมภาษณ์แม่ของเด็กเกี่ยวกับพฤติกรรมทางสังคมตามที่แม่รับรู้

เกณฑ์ในการแบ่งกลุ่มตัวอย่างประชากร

แบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 2 กลุ่มใหญ่คือ กลุ่มฐานะทางเศรษฐกิจสูงและกลุ่มฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ โดยยึดถือเกณฑ์จากการกำหนดรายได้ค่าสุดซึ่งทางกรมแรงงานกระทรวงมหาดไทยได้กำหนดไว้ดังนี้ ภาคกลาง กำหนดอัตราค่าแรงงานขั้นต่ำสุดเป็นเงินวันละ 21 บาท ภาคเหนือ กำหนดอัตราค่าแรงงานขั้นต่ำสุดเป็นเงินวันละ 19 บาท

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ กำหนดอัตราค่าแรงงานขั้นต่ำสุดเป็นเงินวันละ 19 บาท¹ แล้วนำรายได้ของแต่ละภาครวมกันเพื่อหาค่าเฉลี่ยรายได้ของสมาชิกพรรค ปรากฏว่า อัตราค่าจ้างขั้นต่ำของทุกภาคเฉลี่ยในแต่ละครอบครัวคิดเป็นเดือนละ 1,000 บาท เมื่อได้ผลการคำนวณดังนี้ ผู้วิจัยจึงได้กำหนดให้ผู้ที่มียาได้สูงกว่า 1,000 บาท ขึ้นไปเป็นผู้ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสูง และผู้ที่มียาได้ตั้งแต่ 1,000 บาทลงมาถือว่าเป็นผู้ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้รับความช่วยเหลือจากท่านผู้ใหญ่นานในการพิจารณาคัดเลือกผู้ที่มีฐานะเศรษฐกิจสูงและต่ำ

จากกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มใหญ่ แต่ละกลุ่มยังแบ่งแยกย่อยไปอีกเป็น 4 กลุ่มย่อย ซึ่งมีจำนวนเท่า ๆ กันกลุ่มละ 25 คน โดยจำแนกตามเพศของลูก (เพศชายและเพศหญิง) และลำดับที่ในการเกิดของลูก (ลูกคนโตและลูกคนรอง) ฉะนั้นกลุ่มตัวอย่างจึงแบ่งเป็น 2 กลุ่มใหญ่และ 8 กลุ่มย่อย ดังปรากฏในตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงการแบ่งกลุ่มตัวอย่างโดยจำแนกตามฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว เพศ และลำดับที่ในการเกิดของบุตร

กลุ่มฐานะทางเศรษฐกิจสูง		กลุ่มฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ	
เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง
ลูกคนโต	ลูกคนรอง	ลูกคนโต	ลูกคนรอง
25 คน	25 คน	25 คน	25 คน

¹ กระทรวงมหาดไทย, กรมแรงงาน, ประกาศของกรมแรงงาน เรื่อง อัตราค่าจ้างขั้นต่ำ ฉบับที่ 6 และ 7 กรุงเทพมหานคร : กระทรวงมหาดไทย, 2520, หน้า 2-3.

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. แจกแจงความถี่ของค่าตอบแต่ละข้อของพฤติกรรมทางสังคมทั้ง 12 ด้าน
2. จำแนกคะแนนความถี่ที่ได้ลงในตาราง ตามตัวแปรฐานะทางเศรษฐกิจ เพศ และลำดับที่ในการเกิด
3. คำนวณหาค่าร้อยละของความถี่เกี่ยวกับการรับรู้ของแม่ออกพฤติกรรมทางสังคมด้านต่าง ๆ เพื่อนำเสนอข้อมูลในรูปของตาราง